Cena 1 zł.

GAZETA LUBELSKA

NIEZALEŻNE PISMO DEMOKRATYCZNE

Lublin, niedziela 24 czerwca 1945 r. Nr 123

Święto zwycięstwa

(c) Na moskiewskim Placu Czerwonym w dzisiejsze przedpołudnie wielka się odbyła parada. Na Placu Czerwonym narody Związku Radzieckiego czczą dziś Święto Zwycięstwa. Przed trybunami maszerują oddziały bohaterów, którzy krwią swoją i ranami wyznaczyli drogę zwycięstwa.

Potężny nasz sojusznik w czwartą rocznicę zdradzieckiej hitlerowskiej napaści uroczyście święci dzień triumfu.

22-go czerwca 1941 r. nawała hitlerowska runęła znienacka na wschód. I my, i świat cały z zapartym oddechem i z niepokojem śledziliśmy rozwój tej potężnej walki. Od jej wyniku zależała nasza wolność. Od jej wyniku zależała wolność całego świata.

Pierwsze ciosy dały sukcesy Hitlerowi. Goebbelsowa prasa niemiecka i prasa gadzinowa krajów okupowanych zachłystywały się w opiewaniu wyolbrzymionych zwycięstw. Faszyści wszystkich krajów z radością zacierali ręce. Demokraci wszystkich krajów z zaciętością w sercu i pogardą mąk i śmierci robili wszystko, by niemiecką machinę osłabić, by piasek sypać w jej tryby i panewki.

Już po pierwszych miesiącach walk okazało się, że rachuby Hitlera zawiodły, że na mylnych oparte były przesłankach. Führer Trzeciej Rzeszy wierzył, że pod uderzeniami niemieckich czołgów, samolotów i zbrojnych pułków nastąpi nie tylko zdruzgotanie sowieckiej obrony, ale że jednocześnie nastąpi załamanie się moralne narodu radzieckiego, że ulegnie osłabieniu, jeśli nie całkowitemu rozluźnieniu spoistość państwowa Związku Radzieckiego.

Nadzieje na zdradę wewnątrz państwa robotników i chłopów — zawiodły. Naród radziecki powstał jak jeden mąż w obronie swego państwa i niby mur stanął za swym wodzem — Stalinem. „Nowoje Słowo", wychodząca w Berlinie po rosyjsku gadzinówka emigrantów rosyjskich już jesienią 1941 r. ze smętkiem i goryczą musiała stwierdzić: „Pomyliliśmy się, naród rosyjski nie jest już tym, jakim nauczyliśmy się go sobie wyobrażać".

Przez trzy długie lata Armia Czerwona sama na swoich barkach niosła cały ciężar wojny. Przez trzy długie lata front wschodni był głównym teatrem wojennym. Aż przyszedł Teheran — to znaczy uzgodnienie działań wojsk wszystkich sprzymierzonych. A potem — w roku ubiegłym — anglo-amerykańska inwazja stworzyła nową istotną przesłankę zwycięstwa — drugi front. Niemcy zmuszone zostały do walki na wschodzie i zachodzie.

W trzecią rocznicę napaści hitlerowskiej potężne, świetnie wyposażone i bogate w doświadczenie wojenne wojska radzieckie podjęły ofensywę, ostatnią ofensywę decydującą — ofensywę zwycięstwa. W nieustannych bojach, łamiąc niezliczone bunkry i linie oporu nie zatrzymały się aż zatknęły zwycięskie sztandary na ruinach zdobytego Berlina i nie skropiły ich wodą Łaby. Wreszcie 7-go maja Niemcy skapitulowały. Skapitulowały bezwarunkowo. Zwycięstwo stało się całkowite.

Walka z hitlerowskimi Niemcami była nie tylko walką Armii Czerwonej z armią niemiecką. Nie. Walkę z hitlerowskimi Niemcami prowadził cały naród radziecki. Wzięli w niej udział żołnierze i robotnicy, chłopi i inteligenci, dyplomaci i uczeni.

To też dzisiejsze święto zwycięstwa obchodzi cały naród radziecki. Zaszczytny tytuł bohatera zdobyli sobie zarówno żołnierze jak robotnicy i uczeni. Bo każdy na swoim odcinku z całą świadomością pracował dla zwycięstwa.

Naród polski całym sercem bierze udział w radości swego słowiańskiego oswobodziciela i sprzymierzeńca. Partyzant polski niszczył zaplecze niemieckie, żołnierz polski wraz z żołnierzem radzieckim rozbijał i niszczył wroga. W ogniu bitwy powstawało braterstwo broni i braterstwo wspólnie przelanej krwi. Dzień triumfu jest naszym wspólnym świętem.

Porozumienie między Polakami w Moskwie doszło do skutku

Utworzenie Rządu Jedności Narodowej nastąpi w Warszawie

MOSKWA, 23. VI (Tass). — Jak donosiliśmy, Komisarz Ludowy Spraw Zagranicznych ZSRR, Mołotow, ambasador Wielkiej Brytanii, sir Archibald Clark Kerr i ambasador Stanów Zjednoczonych, p. Harriman upoważnieni byli przez Konferencję Krymską do przeprowadzenia konsultacji z członkami Rządu Tymczasowego Rzeczypospolitej Polskiej i innymi działaczami demokratycznymi z Polski i z zagranicy w sprawie reorganizacji Rządu Tymczasowego na szerszych podstawach i utworzenia Rządu Jedności Narodowej.

Między 17 a 21 czerwca przedstawiciele Rządu Tymczasowego oraz działacze demokratyczni z Polski i z zagranicy odbyli ze sobą w Moskwie szereg narad w sprawie reorganizacji Rządu Tymczasowego i utworzenia Rządu Jedności Narodowej. W rezultacie tych narad osiągnięto całkowite porozumienie. Podajemy niżej tekst tego porozumienia:

Przedstawiciele Rządu Tymczasowego w osobach: Prezydenta KRN ob. Bieruta, zastępcy prezydenta — ob. Kowalskiego, premiera — ob. Osóbki-Morawskiego, wice - premiera — ob. Gomułki; demokratyczni działacze z Polski w osobach: ob. Władysława Kiernika (który przybył zamiast chorego Wincentego Witosa), Henryka Kołodziejskiego, prof. Adama Krzyżanowskiego, prof. Stanisława Kutrzeby i Zygmunta Żuławskiego; działacze demokratyczni zza granicy w osobach: Stanisława Mikołajczyka, Antoniego Kołodzieja (który przybył zamiast prof. Żakowskiego) i Jana Stańczyka, przybyli do Moskwy na zaproszenie komisji utworzonej na podstawie postanowień Konferencji Krymskiej, w skład której wchodzą: Komisarz Ludowy Spraw Zagranicznych ZSRR — Mołotow, ambasador Wielkiej Brytanii — Kerr i ambasador Stanów Zjednoczonych — Harriman.

Wyżej wymienieni przedstawiciele Rządu Tymczasowego i działacze demokratyczni z Polski i zza granicy, przekonani, że suwerenność i godność narodowa Polski wymagają, aby jej sprawy załatwiane były przez Polaków, osiągnęli całkowite porozumienie. Porozumienie to wyraża się w następujących postanowieniach:

a) Zaprosić do Prezydium KRN: z Polski — Wincentego Witosa, zza granicy — Stanisława Grabskiego,

b) Wezwać do wejścia w skład rządu następujących działaczy demokratycznych z Polski — Władysława Kiernika, i zza granicy — Stanisława Mikołajczyka, Jana Stańczyka i Mieczysława Thugutta,

c) Całkowity skład Rządu Jedności Narodowej zostanie ogłoszony w najbliższych dniach w Warszawie.

Jednocześnie postanowiono wezwać do współpracy demokratycznych działaczy polskich zza granicy: przywódcę Partii Pracy — Popiela, Kołodzieja i Żakowskiego.

Prezydent Bierut zawiadomił o tych postanowieniach Komisję, złożoną z pp.: Mołotowa, Kerra i Harrimana.

Komisja działająca na podstawie uchwał Konferencji Krymskiej wyraziła zadowolenie z porozumienia osiągniętego między działaczami polskimi w Moskwie.

Skład Rządu Jedności Narodowej w Polsce ustalony

(Telefonem od korespondenta Polskiej Agencji Prasowej „Polpress")

MOSKWA, 26.VI. — Kiedy komisja w składzie wicepremiera Władysława Gomułki, zastępcy Prezydenta Krajowej Rady Narodowej Stanisława Szwalbego i d-ra Władysława Kiernika zakończyła swe prace i 21 b. m. o godz. 5 pp. zakomunikowała projektowane zmiany w składzie Tymczasowego Rządu, który odtąd będzie nosił nazwę Rządu Jedności Narodowej, nie było wśród zebranych zwyciężonych — byli tylko zwycięzcy. Wszyscy mieli świadomość tego, że zwyciężeni znajdują się w polskich klikach reakcyjnych, rozsianych po świecie i w Polsce, że odtąd zaczyna się zbiorowy wysiłek całej demokracji polskiej po tej drodze, którą wytyczył Rząd Tymczasowy. Tej wierze i wzajemnemu zaufaniu dali wyraz w ostatnich serdecznych słowach przede wszystkim Prezydent, jak i Stanisław Mikołajczyk, zarówno premier Osóbka-Morawski, jak i wicepremier Władysław Gomułka, jakoteż obywatel Jan Stańczyk i dr Kiernik. Został osiągnięty ostateczny etap w utwierdzeniu tej drogi programowej, na którą wkroczył Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, którą kroczył Rząd Tymczasowy i którą kontynuować będzie Rząd Jedności Narodowej.

Na procesie moskiewskim, odbywającym się równolegle do rozmów, została dokonana druzgocąca likwidacja moralna londyńskiej kliki reakcji polskiej. Faktyczne jej likwidacja nastąpiła już u progu trzeciej niepodległości: wnet nastąpi i formalna likwidacja fikcji t. zw. „rządu" Arciszewskiego. Już nie tylko dla kraju, ale i wobec całego świata pozostanie jedynie Rząd Polski, który powoła Prezydent Bolesław Bierut. Na forum całego świata demokartycznego następuje całkowite uznanie tych postępowych, trwałych i nieodwracalnych przemian, jakie zaszły w kraju.

Istotnym sensem zwycięstwa demokracji, jest wzmocnienie spoistości całego społeczeństwa polskiego, na platformie lipcowego manifestu PKWN. Nie najmniejszym osiągnięciem rozmów moskiewskich jest to, że porozumienie dokonane zostało wysiłkiem samych Polaków, co tak dobitnie podkreśla suwerenność narodu.

„W pełni wzajemnego zaufania musimy przystąpić do pracy, aby ta wielka dziejowa chwila nie została zaprzepaszczona" — powiedział wczoraj obywatel Stanisław Mikołajczyk, deklarując swój udział w Rządzie Jedności Narodowej. Te słowa zrozumieliśmy tutaj, zrozumie je kraj i Polacy na całym świecie.

W zwartych szeregach wzmożemy swą pracę ku chwale Ojczyzny.

JERZY BOREJSZA

USA przygotowują się do uznania Rządu Jedności Narodowej

LONDYN, 23. VI. Amerykański podsekretarz Stanu Grew oświadczył, że umowa moskiewska jest ważnym i pozytywnym krokiem naprzód w dziedzinie realizacji uchwał Konferencji Krymskiej. Cele Konferencji Krymskiej zbliżają się jeszcze bardziej do całkowitej realizacji, kiedy w Polsce zgłoszone zostaną wolne i powszechne wybory. Grew oświadczył dalej, że Stany Zjednoczone przygotowują się do cofnięcia swego uznania „rządowi" emigracyjnemu w Londynie i uznania Rządu Jedności Narodowej, zgodnie z uchwałami Konferencji Krymskiej.

LONDYN, 23. VI. Dziennik londyński „Times" wyraża zadowolenie spowodu pozytywnego rozwiązania sprawy polskiej na konferencji moskiewskiej.

Z konferencji w San Francisco

Skład Tymczasowej Rady M. O. B.

SAN FRACISCO, 23. VI. (BBC). Na konferencji w San Francisco lord Halifax oświadczył, że Anglia będzie ratyfikowała statut Międzynarodowej Organizacji Bezpieczeństwa nie oczekując na wyniki wyborów.

LONDYN, 23. VI. Do Tymczasowej Rady Międzynarodowej Organizacji Bezpieczeństwa, która będzie obradowała w Londynie wejdą delegaci 5-ciu mocarstw i przedstawiciele Brazylii, Australii, Iranu, Czechosłowacji, Holandii, Jugosławii, Chile i Meksyku.

Niemcy planowali nową wojnę

WASZYNGTON, 22. VI. Jeden z senatorów amerykańskich, który powrócił z Europy oświadczył, że znaleziono tajne dokumenty niemieckie, z których wynika, że Niemcy już w zeszłym roku byli przygotowani do klęski i planowali trzecią wojnę. Z dokumentów wynika, jaką rolę odegrał i miał odegrać przemysł niemiecki, który współpracował ręka w rękę z hitlerowcami.

Pomyślne walki w Chinach

LONDYN, 22. VI. Z Czung-Kingu donoszą, że wojska chińskie, posuwające się wzdłuż drogi Liu Tu Nan-Ning zajęły Szeli-Niu o 34 mile na południowy wschód od Liu-Czau dawnej bazy lotnictwa amerykańskiego dla nalotów na Tokio. Na wschód od tej drogi inne oddziały doszły do miejsca o 25 mil na południowy zachód od Liu Czau. W prowincji Kwang-Si wojska chińskie osiągnęły San Czijan oraz miasto Tatang, położone w japońskim korytarzu południowym do Indochin.

Demobilizacja 13-tu roczników

MOSKWA, 23. VI. Rada Najwyższa ZSRR uchwaliła na dzisiejszym posiedzeniu demobilizację 13 starszych roczników [illegible]

Sąd nad zbrodniarzami wojennymi

LONDYN, 23. VI. Sędzia Jackson, który wczoraj przybył do Londynu oświadczył, że główni zbrodniarze wojenni będą sądzeni przez Trybunał, składający się z przedstawicieli 4-ech mocarstw. Członkowie SS będą traktowani, jako zbrodniarze wojenni.

Aresztowanie żony Degrella

LONDYN, 23. VI. W Belgii została aresztowana żona znanego faszysty Degrella, który przebywa w Hiszpanii. Przy żonie Degrella znaleziono biżuterię i złoto

Demonstracja studentów w Argentynie

MOSKWA, 23. VI. Jak donosi radio paryskie, w Argentynie doszło do poważnych demonstracji studentów, podczas których wznoszono okrzyki „precz z dyktaturą". Związek studentów Buenos Aires zarządził 24 godzinny strajk na wszystkich uczelniach na znak protestu, przeciwko politycznym prześladowaniom studentów

Straty W. Brytanii i Niemiec

LONDYN, 22. VI. Straty jakie poniosła Wielka Brytania w czasie wojny są następujące: 1 milion 128 tysięcy ludzi, w tym 307 tysięcy zabitych. W Europie Wielka Brytania straciła 90 tysięcy ludzi .Straty amerykańskie wynoszą 1 milion 230 tysięcy, w tym 234 tysiące zabitych. Niemcy na samym froncie zachodnim stracili 1 milion 400 tysięcy żołnierzy

Co piszą inni

Reakcja potępiona

Na marginesie odbytego przed kilku dniami w Moskwie procesu Okulickiego i jego kamratów cała prasa zajmuje się zdradziecką grą polskiej reakcji, która spekulowała na trzecią wojnę, wojnę między sprzymierzeńcami, gdyż w niej widziała jedyną możliwość ponownego opanowania władzy w Polsce.

„Życie Warszawy" w artykule „Haniebna gra" stwierdza, że w okresie okupacji

„wszyscy w Polsce — w konspiracji i ci, którzy w niej udziału bezpośredniego nie brali, wiedzieli jedno: w podziemiach Polski tworzą się oddziały do walki z niemieckim okupantem. Społeczeństwo w najrozmaitszy sposób współdziałało z czynną konspiracją, ponosiło dla niej olbrzymie ofiary krwi i mienia. Jednocześnie w społeczeństwie ugruntowało się poczucie jedności ze sprzymierzonymi w walce z hitleryzmem. Ugruntowało się zrozumienie potrzeby przyjaznego współżycia z potężnym sąsiadem — Związkiem Radzieckim, który okazał się zdolny do osiągnięcia pełnego zwycięstwa nad wrogiem i ciemiężycielem Słowiańszczyzny.

Linia polityczna Narodu Polskiego była jasna i prosta: zwycięstwo nad hitleryzmem — niezawisłość demokratycznej Polski — oparcie się o sojusz ze Związkiem Radzieckim i współpraca z innymi demokracjami świata w przeciwieństwie do niej

„W Londynie sojusz reakcji i ozonu wymyślił inną politykę, organizował dla niej nową konspirację, wciągał do niej otumanionych agitacją ludzi, czynił z nich bratobójców i pchał do zamachów na tych, którzy wyzwolili nam kraj, okazali przyjaźń, niosą pomoc".

Z chwilą, gdy okazało się, że w wyzwolonej Polsce ster rządów przeszedł w ręce obozu demokracji, zakonspirowani sługusi Raczkiewiczów i Arciszewskich zaczęli używać kłamstwa i terroru jako głównych metod działania.

„Błotem obrzucano — pisze dziennik — działaczy demokratycznych, fałszowano prawdę o ciężkiej, ale i skutecznej pracy całego społeczeństwa, odbudowującego się na gruzach i zgliszczach. Starano się uruchomić wypróbowany w konspiracji aparat „propagandy szeptanej", rozsiewającej plotki dla tworzenia zamętu. Zaczęły się próby współdziałania z wrogiem — hitlerowcami przez uprawianie sabotażu i ataki wprost na żołnierzy radzieckich i żołnierzy polskich, kiedy ci jeszcze krwawili w uporczywych walkach z niemczyzną. Na przestrzeni 5 miesięcy, od 28 lipca do 31 grudnia 1944 r. padło z ich rąk 373 zabitych i rannych żołnierzy i oficerów radzieckich"

Wówczas to

„Dowództwo Armii Czerwonej, w myśl układu polsko-radzieckiego, broniąc bezpieczeństwa swoich tyłów, aresztowało głównych działaczy tej złowrogiej dywersji. Za przestępstwa przeciw Armii Czerwonej odpowiadają dziś przed jej sądem.

Bolesny to proces. Bolesny przez fakty:

1) współdziałania choćby pośredniego z najgorszym wrogiem polskości—Niemcami;

2) wypaczenia zbrodniczego jasnej i prostej linii politycznej Narodu Polskiego, który wytyczył sobie tę linię, wiedziony zdrowym instynktem;

3) działania na szkodę Państwa i Narodu Polskiego, działania przeciw demokracji polskiej pod osłoną frazesów patriotycznych".

To, czego dopuścili się panowie z Londynu i wykonawcy ich planów w Kraju, ma jedno źródło: nienawiść do demokracji".

Bardzo wnikliwą analizą motywów, kierujących oskarżonymi w procesie, przeprowadza „Sztandar Ludu". Dziennik ten w artykule „Koncepcja zdrady narodowej" stwierdza, że „ani jeden z oskarżonych nie pokusił się, by stanąć w obronie koncepcji politycznej, w imię której zatruwali życie polskie i w imię której chcieli rozpętać wojnę bratobójczą" i taką daje charakterystykę wyników przewodu sądowego:

„Proces moskiewski dał możność po raz pierwszy wyraźnie i bez niedomówień zapoznać się z koncepcją polityczną obozu reakcji.

Jakąż jest ta koncepcja polityczna naszej reakcji? Dotychczas, oficjalnie, reakcja zawsze wypierała się jakiejkolwiek współpracy z Niemcami, zapewniając obłudnie o swej gotowości do współpracy z ZSRR, równocześnie jednak podając za każdym razem w wątpliwość dobrą wolę naszego wielkiego sojusznika, w istocie zaś prowadziła akcję propagandową idącą ręka w rękę z propagandą goebbelsowską, zdążającą zawsze do rozbicia jedności sojuszniczej.

Obecnie udowodnił to przewód sądowy, że wszystkie akcje propagandowe, zapożyczone przez naszych reakcjonistów u Goebbelsa, począwszy od Katynia, a skończywszy na powstaniu warszawskim, miały prowokacyjny, oszczerczy cel, były skierowane na rozbicie jedności państw sojuszniczych.

Oskarżeni przyznali bez ogródek, że zasadniczą myślą przewodnią reakcyjnej polityki „rządu" emigracyjnego było przygotowanie do trzeciej wojny, przygotowania do stworzenia bloku antysowieckiego, z udziałem Niemiec".

A działali tak dla tego, że

„Nie wierzyli, nie chcieli wierzyć w całkowitą klęskę Niemiec hitlerowskich. W ich najtajniejszych zamierzeniach leżało ocalenie hitleryzmu od zagłady, powstanie takiego czy innego rządu niemieckiego, z którym można będzie paktować.

Oto droga do zdrady narodowej, oto tajemnica ich paktowania z von dem Bachem, z odwiecznym wrogiem Polski — germańskim imperializmem".

Ale

„Dziś ma słowo nie reakcja. Ona powiedziała swoje ostatnie słowo winy i skruchy na ławie oskarżonych na procesie. Dziś ma słowo obóz demokracji polskiej obradujący w Moskwie.

Zwycięża demokratyczna koncepcja jedności narodu, koncepcja ludu pracującego koncepcja racji stanu naszego państwa".

JAKOR.

Defilada Zwycięstwa w Moskwie

W ramach uroczystości obchodzonego dzisiaj w Związku Radzieckim Święto Zwycięstwa odbędzie się w Moskwie wielka defilada.

Wódz Naczelny Armii Czerwonej Marszałek ZSRR J. Stalin w specjalnym rozkazie, wydanym z okazji czwartej rocznicy napaści Hitlera na Związek Radziecki, wyznaczył na miejsce defilady Plac Czerwony w Moskwie.

W defiladzie wezmą udział jednostki Armii Czerwonej, morskiej floty wojennej i garnizonu moskiewskiego. Na defiladę wyprowadzone zostaną oprócz pułków frontowych również pułk Narodowego Komisariatu Obrony, pułk morskiej floty wojennej, akademie wojskowe, szkoły wojskowe i pułk garnizonu moskiewskiego.

Dowództwo Defilady Zwycięstwa powierzone zostało marszałkowi ZSRR Rokossowskiemu. Przyjęta ona zostanie przez zastępcę Marszałka Stalina — Marszałka ZSRR — Żukowa.

MOSKWA, 23. VI. Dzień 22.VI w całym Związku Radzieckim przeszedł pod znakiem rozpoczęcia wielkiej wojny o ojczyznę. Wczoraj minęło 4 lata od dnia, w którym hitlerowskie Niemcy zdradziecko napadły na ZSRR. Rozpoczęła się wojna, zwana „wojną o ojczyznę". Wzięli w niej udział wszyscy Żołnierz walczył na froncie, a na tyłach lud pracujący przyczyniał się w miarę swych sił i możliwości do odniesienia ostatecznego zwycięstwa nad napastnikiem. W dniu wczorajszym odbyły się we wszystkich fabrykach i instytucjach uroczyste zebrania, poświęcone rocznicy wybuchu wojny i odniesieniu zwycięstwa. Odznaczono olbrzymie rzesze robotników, którzy swą ofiarną i wydatną pracą podnieśli produkcję sprzętu wojennego, tak potrzebnego w chwilach decydującej walki żołnierzowi na froncie.

Akademia w Warszawie

WARSZAWA, 23. VI. Wczoraj, w czwartą rocznicę wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej, odbyła się uroczysta akademia, w której brali udział wicepremier Janusz, minister Matuszewski, radca ambasady ZSRR Jakowlew, pułkownk Filipow i wiceprezydent miasta Warszawy. Po skończonej akademii wysłano do marszałka Stalina telegram następującej treści:

„Obywatele miasta Warszawy składają hołd bohaterskiemu wodzowi, którego armia wywalczyła zwycięstwo. Naród polski będzie kroczył ręka w rękę z narodem sowieckim budując lepszą przyszłość".

Londyn tymczasowa siedziba Międzynarod. Org. Bezpieczeństwa

SAN FRANCISCO, 23. VI (BBC). — Komitet kierowniczy konferencji w San Francisco wybrał Londyn, jako siedzibę komisji do czasu, gdy statut Międzynarodowej Organizacji Bezpieczeństwa nie nabierze mocy prawnej.

SAN FRANCISCO, 23. VI. — Statut Międzynarodowej Organizacji Pokoju i Bezpieczeństwa jest już zredagowany. Prezydent Truman ma w piątek przedstawić senatowi komplet dla ratyfikacji

Powszechny obowiązek służby wojskowej

WASZYNGTON, 23. VI. — Amerykańska Izba Reprezentantów powołała specjalną komisję do przygotowania planu organizacji sił zbrojnych po wojnie. Komisja wezwała głównego dowódcę floty amerykańskiej, admirała Kinga, aby wyraził swój pogląd na tę sprawę. Admirał King oświadczył się za wprowadzeniem powszechnego obowiązku służby wojskowej. Dowódca amerykańskiego korpusu piechoty morskiej, zapytany o zdanie, powiedział: „Nie wolno wychodzić z założenia, że wojna która się niedawno skończyła, była ostatnią. W przyszłości nie będzie dość czasu, aby zorganizować należytą obronę kraju. Dobrze wyćwiczona armia jest najlepszą gwarancją pokoju".

LONDYN, 23. VI. — Generał Eisenhower oświadczył, że Ameryka będzie silną i wszyscy się będą z nią liczyli, jeśli da swojej młodzieży wykształcenie wojskowe. Jeśli chodzi o problem izolacji Ameryki od spraw Europy, wyjaśnił, że Ameryka jest związana z Europą i musi brać udział w jej życiu.

LONDYN, 23. VI. — W Anglii wszyscy przywódcy liberałów i Partii Pracy uważają, że powszechny obowiązek służby wojskowej jest rzeczą konieczną. Konserwatyści zawsze byli tego zdania.

Kryzys rządowy w Belgii

LONDYN, 23.VI. Partia katolicka postanowiła podjąć się misji utworzenia nowego rządu. Premier Van Acker, który odbył rozmówcę z przedstawicielami stronnictwa katolickiego, przestrzegł przed konsekwencjami, jakie mogą wyniknąć na skutek powrotu króla.

LONDYN, 23. VI. Król Leopold przyjął w Salzburgu delegatów parlamentu belgijskiego. Pewien odłam partii katolickiej nie popiera króla.

BRUKSELA, 23. VI. — Przywódcy Katolickiej Partii Konserwatywnej pragną utworzyć nowy rząd z królem Leopoldem. Radio brukselskie doniosło po południu, że jutro marszałkowie sejmu i senatu udadzą się wraz z przedstawicielami króla Leopolda do Salzburga.

Dom sierot — dar Polonii francuskiej

PARYŻ, 23. VI. Organizacja Pomocy Ojczyźnie postanowiła na swej konferencji, odbytej ostatnio w Paryżu podjąć inicjatywę zbiórki na ufundowanie domu sierot dla dzieci po poległych bohaterach w walkach o wolność Polski.

W liście wystosowanym przez Zarząd Główny do posła Jędrychowskiego czytamy: „Czekając niecierpliwie chwili, gdy na ziemi ojczystej podejmie się dzieło odbudowy kraju, organizacja pomocy ojczyźnie pragnie przez swą inicjatywę dać wyraz woli emigracji polskiej we Francji do współuczestniczenia już teraz we wspaniałym wysiłku narodu polskiego. Delegacja wychodźtwa, udająca się do kraju zawiezie te decyzje Organizacji Pomocy Ojczyźnie, jako nowy dowód jedności emigracji z narodem.

Polacy we Francji przyjęli entuzjastycznie tę patriotyczną inicjatywę. Na zebraniach w Pas de Calais wszyscy rodacy bez względu na poglądy i przynależność organizacyjną, wypowiedzieli się jednogłośnie za natychmiastowym rozpoczęciem tej pięknej [illegible] tuje się już zabawy ,przedstawienia teatralne i inne imprezy, z których dochód, przeznaczony jest na Dom Sierot. Wpływają pierwsze pieniądze ze biórek. Za przykładem Pas de Calais idzie cała emigracja.

Politechnika wrocławska

WROCŁAW. Sprawą wielkiej wagi dla nauki polskiej jest przejęcie politechniki wrocławskiej wraz z wszelkimi urządzeniami i oddaniem tej placówki do dyspozycji naszej młodzieży. Jest ona świetnie wyposażona w demonstracyjne hale maszynowe, laboratoria i rozporządza wszelkimi pomocami naukowymi, których brak daje się bardzo odczuwać na innych polskich wyższych uczelniach technicznych.

Zadaniem delegatury Ministerstwa Oświaty we Wrocławiu będzie odbudowa i organizacja Politechniki. W skład Komisji weszli: profesor Loriant, profesor Zwierzycki, inż. Smoleński i dr Kuczyński.

Duchowieństwo prawosławne u króla Jerzego

LONDYN, 22. VI. Król Jerzy VI przyjął w pałacu Buckinghamskim delegację prawosławnego duchowieństwa rosyjskiego.

Delegacja Kościoła Prawosławnego wzięła udział w uroczystym nabożeństwie, odprawionym w Opactwie Westminsterskim.

W kilku wierszach

Członkowie nowego rządu włoskiego zostali zaprzysiężeni przez księcia Umberto

* * *

Pewna gazeta włoska proponuje przeniesienie stolicy Włoch do Mediolanu. Rzym pozostałby centrum turystycznym i ośrodkiem życia religijnego.

* * *

We francuskiej strefie okupacyjnej został skazany na rok więzienia Niemiec Treber, który ukrył fakt, że był członkiem SS

* * *

Amerykańskie władze skazały na śmierć Niemca Birgera, który przechowywał broń na strychu. Birger ma prawo apelacji.

* * *

Przeciwko Petain'owi został zebrany nowy materiał, który udowadnia jego winę

* * *

[illegible] „Queen Mary" oświadczył, że bez [illegible] zniszczonych 650 tysięcy żołnierzy. Okręt przebył [illegible] kilometrów.

* * *

5 niemieckich łodzi podwodnych zawinęło do portów sojuszniczych.

* * *

Na podstawie oświadczenia [illegible] Statystycznego w Hadze, holenderski majątek państwowy podczas wojny zmniejszył się o 50%.

* * *

Faszystowski prefekt Turynu został aresztowany.

* * *

1000 robotników pracuje nad naprawą sieci telefonicznej w Wiedniu.

Pierwsze Święto Morza po wyzwoleniu

Liga Morska po 5-cioletniej przerwie, spowodowanej wojną i okupacją niemiecką, wznawia zwyczaj obchodu „Święta Morza" w dniach od 23 do 29 czerwca br.

Będzie to nawiązaniem do dawnych form przejawiania uczuć w stosunku do Bałtyku i wyrazem znaczenia, jakie Naród nasz przywiązuje do posiadania wolnego dostępu do morza.

Tegoroczne „Dni Morza" obchodzimy pod hasłem: „Wysiłkiem całego Narodu zbudujemy gospodarkę morską".

Już nie czas dzisiaj na gołosłowną propagande. Trzeba nam wielkiego czynu zbiorowego. Na wybrzeżu od Elbląga, poprzez Gdańsk, Gdynię i Kołobrzeg aż do Szczecina czeka nas ogrom pracy. Ten wspaniały wysiłek, który włożyliśmy w budowę Gdyni, w urządzenie portów rybackich w Pucku, Jastarni, Władysławowie, w rozkwit całej mierzei Helskiej, w przekształcenie piaszczystych i biednych pustkowi małego skrawka brzegu morskiego, przyznanego Polsce w Wersalu, w bogatą prowincję, musi być teraz zastosowane do całej przestrzeni nadbałtyckiej, przypadającej Polsce.

„Święto Morza" — jest świętem całego społeczeństwa, a przede wszystkim świętem młodzieży, świętem naszego lepszego jutra.

To też w okresie czasu od 23 do 29 czerwca na terenie całej Polski odbędą się uroczystości i manifestacje, poświęcone morzu, oraz przeprowadzone zostaną zbiórki funduszów na cele Ligi Morskiej; dążymy do związania młodego pokolenia z morzem i urzeczywistnienia naszego programu morskiego.

Wzywamy wszystkich obywateli do wzięcia udziału w tych obiawach ukochania morza i zrozumienia jego wartości.

POLACY! Wszyscy do szeregów Ligi Morskiej! Wszyscy do pracy ofiarnej dla morza.

To, co zdobył bohaterski wysiłek żołnierza — utrwali zbiorowa wola i zbiorowy czyn całego Narodu.

Nad największym polskim jeziorem

„TYDZIEŃ MORZA"

Z dniem dzisiejszym rozpoczyna się „Tydzień Morza" po raz pierwszy po sześciu latach w Odrodzonej Polsce. W okresie tym cały naród myślami i sercem zwraca się ku morzu, witając z radością wyzwolone wybrzeże Bałtyku, rozszerzone o wiele setek kilometrów, wzbogacone o szereg wielkich portów handlowych. Posiadanie tak długiego wybrzeża morskiego zmieni gruntownie nasz układ gospodarczy, a jednocześnie wpłynie napewno na przebudowę naszej psychiki narodowej. Kontakt z morzem stworzy nowy typ Polaka.

NAD JEZIORO ŚNIARDWY

Pragnąc zbliżyć naród do spraw morskich, Liga Morska organizuje już w roku bieżącym szereg obozów nad morzem i nad jeziorami. Większość tych obozów skoncentruje się właśnie nad jeziorami, gdzie zostaną wykorzystane istniejące już porty i sprzęt żeglarski. Jak się dowiadujemy, lubelski Hufiec Morski pojedzie w bieżącym roku na przeszkolenie praktyczne nad jezioro Śniadwy na Mazurach Pruskich.

Piękno jezior mazurskich odkrył niedawno Melchior Wańkowicz, wędrując tropami Smętka wśród uroczysk wodnych.

Śniardwy są obecnie największym jeziorem na obszarze Rzeczpospolitej i obejmują 2475 ha obszaru. Długość jego wynosi 24 km., a szerokość — 12 km. Wielka tafla jeziora ma kształt owalny. Rozgałęzia się na szereg bocznych ramion naszących nazwy: jeziora Sekstyńskiego, Łuknajskiego, Tałtowskiego, Ryńskiego.

Najgłębsze są Śniardwy w pobliżu wysepki zwanej Fortem Łęckim.

OKOLICE JEZIORA

Cała południowa część Prus Wschodnich — to wielki obszar jezior, które są między sobą połączone kanałami i rzeczkami. Lud miejscowy opowiada, że wszystkie jeziora Mazurskie mają połączenia podziemnymi kanałami.

Okolice Śniardw są niezwykle malownicze. Dokoła jeziora rosną stare, puszczańskie lasy, spływające ku brzegom zarosłym sitowiem i gęstą roślinnością nadwodną. W tych gęstwinach gnieżdżą się stada dzikich kaczek i czapli. Nad lustrzaną taflą jeziora fruwają stadka mew, goniące za kajakiem i żaglem.

Najwięcej poezji i romantycznego uroku mają mazurskie uroczyska nadwodne o zachodzie słońca, w przepysznej grze świateł na wodzie, w dostojnej ciszy usypiającej przyrody.

JEZIORO PEŁNE RYB

Nad brzegami Śniardw kwitło oddawna rybołówstwo. Rzeką Pissą odstawiano niegdyś ryby do Narwi, a dalej Wisłą do Warszawy. Budowano specjalnie w tym celu długie łodzie z drzewa topolowego, a ryby ładowano w kadzie. W Śniardwach żyje bardzo wiele różnych gatunków ryb. Mazurscy rybacy opowiadają o potężnym sumie, którego niegdyś złowiono w tym jeziorze. Gdy go położono na duże sanie, choć głową przywiązany był przy dyszlu, wlókł się ogonem po ziemi. Szczupaki, które łowiono w Śniardwach, miały po kilkanaście kilo wagi. Podobnie sandacze. Ludność mazurska od pokoleń trudni się rybołówstwem. Obecnie nad jeziorami w Jańsborku i w innych miejscowościach powstają spółdzielnie rybackie, które mają zorganizować racjonalną eksploatację rybną jezior.

„STRACHY" CZARCIEGO OSTROWA

Wyspy znajdujące się na jeziorze Śniadwy: Ełk i Czarci Ostrów słyną z prastarych klechd i pradawnych legend. Podania mazurskie mówią, że na Czarcim Ostrowie ukazują się czarci w różnych postaciach, jako lwy czy jako psy. Rybacy — w razie nieudanego połowu — skarżą się na „strachy", które im zrywają sieci. Inna znów klechda mówi, że „nieczyści" wabili rybaków obiecując im wielkie skarby, lecz nie udało im się nikogo zwabić.

Takie baśniowe opowiadania mogły powstać jedynie w miejscach przepojonych tajemniczością, w zapadłych uroczyskach leśnych, gdzie smutny głos puszczyka przepełnia ludzkie serca strachem.

Na południowym brzegu jeziora niedaleko wsi Tucholiny są dwa wysokie usypy, które lud okoliczny uważa za grobowce. Dokoła tych usypów zrodziło się też wiele niezwykłych podań.

SERCE LUDU MAZURSKIEGO

Uroda Śniardw jest przykuwająca. Jezioro urzeka swą dzikością i pierwotnością, bogactwem zapachów, barw i ptasich dźwięków, które rozlegają się nad jego wodami.

Lubelską młodzież czeka nad Śniardwami nielada uczta. Na jeziorze wykwitną białe płótna żaglówek i równym szeregiem przecinać będą fale Śniardw. Młodzież zbrata się z pięknym jeziorem, które nareszcie wróciło w granice Rzeczypospolitej wraz z wiernym ludem mazurskim. Z ludem, który przez tyle stuleci pozotał wierny ojczystemu językowi i zachował szczerze polskie serce.

Z. K.-M.

Kronika kulturalna

„HALKA" W KATOWICACH. W Katowicach wystawiono „Halkę" Moniuszki pod kierownictwem artystycznym Adama Didura. Dyrygował orkiestrą prof. Dymek.

TEATR POLSKI WE LWOWIE. We Lwowie pracuje z dużym powodzeniem polski teatr dramatyczny. Przez 10 miesięcy jego istnienia wystawiono kilkanaście utworów, wśród nich „Wesele", „Uciekła mi przepióreczka", „Ich czworo", „Moralność pani Dulskiej". Z obcego repertuaru: Maeterlincka „Burmistrz Stylmondu", Kornijczuka „Misja mister Perkinsa do kraju bolszewików".

„PENELOPA" MORSTINA W KRAKOWIE. Na scenie Teatru im. Słowackiego w Krakowie dużym powodzeniem cieszy się komedia L. H. Morstina „Penelopa".

WYSTAWA „WARSZAWA OSKARŻA" W KATOWICACH. Dnia 17 czerwca została otwarta w Domu Kultury w Katowicach wystawa „Warszawa oskarża", którą przeniesiono z Warszawy do Katowic. Otwarcia wystawy dokonał wojewoda śląsko-dąbrowski gen. Zawadzki.

OTWARCIE GALERII TRETIAKOWSKIEJ. Jedna z największych galerii sztuk plastycznych Tretiakowska Galeria w Moskwie została znowu otwarta w maju b. r. Galerię tę zamknięto w jesieni 1941 r., gdy Niemcy zbliżali się pod Moskwę. Zbiory wtedy wywieziono na wschód, gdzie przechowano je dobrze.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK W KATOWICACH. Wkrótce rozpocznie działalność w Katowicach Towarzystwo Przyjaciół Nauk województwa śląsko - dąbrowskiego. Do zadań Towarzystwa należeć będzie popieranie nauki i sztuki polskiej na ziemiach śląskich i Zagłębia przez utrzymywanie bibliotek, czytelni, pracowni naukowych, urządzaniu odczytów i wykładów oraz współdziałanie w rozwoju i rozpowszechnianiu nauki i sztuki polskiej na tych terenach.

DOM KULTURY ROBOTNICZEJ W WARSZAWIE. Z inicjatywy warszawskiej Rady Związków Zawodowych przystąpiono do organizacji „Domu Kultury Robotniczej", którego zadaniem będzie szeroka działalność kulturalno - oświatowa wśród szerokich mas stolicy. Do współpracy w tworzeniu tego ośrodka powołano przedstawicieli Związków Zawodowych Literatów, Dziennikarzy, Artystów Plastyków i Nauczycielstwa Polskiego.

TEATR TORUŃSKI ROZPOCZYNA PRACĘ. Dzięki usilnym staraniom Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki zdołano zakończyć prace nad przygotowaniem do otwarcia sezonu teatralnego w Teatrze Ziemi Pomorskiej w Toruniu.

Pod dyrekcją ob. Brackiego wystawiono „Damy i Huzary" Fredry.

Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ. Delegat Min. Oświaty we Wrocławiu prof. dr Kulczyński objął politechnikę wrocławską wraz z wszelkimi urządzeniami. Wspaniale wyposażone hale maszynowe, laboratoria, wszelkie pomoce naukowe, budynki politechniki nie ucierpiały w czasie działań wojennych.

Kilkanaście gmachów mieszkalnych zdołano już odremontować a kilkadziesiąt oczyścić. Zabezpieczanie i przywracanie bibliotek i zbiorów jest na ukończeniu. Przygotowuje się domy mieszkalne dla profesorów i studentów uniwersytetu i politechniki.

TOWARZYSTWO LITERACKIE IM. JANA KASPROWICZA. Z inicjatywy zarządu Muzeum Miejskiego w Poznaniu przystąpiono do wznowienia działalności Towarzystwa Literackiego.

Tydzień Ziem Zachodnich

Dnia 21 czerwca odbyło się w lokalu Polskiego Związku Zachodniego zebranie w sprawie obchodu „Tygodnia Ziem Zachodnich".

Zebranie zagaił kierownik okręgu lubelskiego PZZ mgr. Chmielewski Władysław podkreślając, że celem zebrania jest omówienie spraw związanych z urządzeniem „Tygodnia Ziem Zachodnich" w czasie od 24. VI do 1. VII 45. W toku obrad poruszono m. in. sprawę wydania „jednodniówki", poświęconej Ziemiom Zachodnim pod hasłem „plony na zachodzie muszą być zebrane". Ustalono Komitet „jednodniówki".

Zebrani przedstawiciele organizacji społecznych i partii politycznych uchwalili wydelegować ze swych organizacji prelegentów dla akcji propagandowej. Przedstawiciel Kurii Biskupiej zobowiązał się wyjednać w Kurii Biskupiej zgodę na przeprowadzenie akcji propagandowej przez księży prefektów w szkołach średnich.

Rozwój przemysłu cynkowego

Na Górnym Śląsku czynne są obecnie dwie kopalnie rudy cynkowej i wszystkie huty. Zjednoczenie przemysłu cynkowego, które pokrywało zapotrzebowanie surowcowe w 50% surowcem krajowym, a resztę musiało sprowadzać z zagranicy, obecnie otrzymało trzy duże kopalnie w Bytomiu. Pozwoli to na pokrycie całego zapotrzebowania surowcowego w przemyśle cynkowym. Wysokość produkcji z miesiąca na miesiąc wzrasta. Huty cynkowe produkują obecnie 35 tys. ton miesięcznie. Przemysł cynkowy zatrudnia w tej chwili około 7 tys. robotników. Odczuwa się brak inżynierów fachowców.

Nafta, ropa i benzyna dla wiosennej akcji siewnej. Cały szereg rafinerii rozmieszczonych na terenie różnych województw dostarcza niezbędnych materiałów pędnych dla akcji siewnej. Z rafinerii w Jedliczkach, w Linniku i Mariampolskim i w Trzebini wyruszyły transporty nafty, oleju gazowego i benzyny. Traktory mają zapewnione środki napędne.

Poszukiwanie warszawskich ksiąg hipotecznych

WARSZAWA, 21. VI (Polpress). — 18. VI wyleciała samolotem do Wrocławia specjalna ekspedycja notariatu warszawskiego, która ma za zadanie odszukanie i przywiezienie ksiąg hipotecznych, wywiezionych przez Niemców z Warszawy i ulokowanych w okolicy Budziszyna.

Wspomnienia o Warszawie

Warszawa coraz bardziej tonęła w burym morzu dymu, coraz bardziej pozwoliła się pożerać płomieniom. Oddała się cała ogniowi, jego żarłoczności, jego zapalczywej zachłanności, aż stała się już tylko jednym wielkim stosem ofiarnym.

Było w tym procesie coś niesamowitego, chwilami miało się wrażenie, że to płacze się tylko jakiś ułamek koszmarnego snu, z którego nie można się przebudzić. To wrażenie czegoś przerażającego nierzeczywistego, tak się wreszcie spotęgowało, że już nie było granicy między życiem a śmiercią, chorobliwą fantazją i jawą. Bo wszystko wydawało się być i jednym i drugim zarazem. Wszystko trwało w chaosie, stawało się powoli jakimś, pozbawionym wszelkiego sensu, zamętem.

Przeszłość tych, zamkniętych w umierających murach poczynała zatracać kontury rzeczywiste. Rozpływała się w nicość, topniała jak mgła w nieokreślonej przestrzeni.

Ja — przestawało być punktem w trójwymiarowej przestrzeni, ja — przez nadmiar cierpienia pogrążało się w niebycie.

Gdzie jest kres bólu, granica wytrzymałości serca ludzkiego?

* * *

Złote dni polskiej jesieni stały się w księgach losu ostatnimi dniami Warszawy. Mijały wlokły się te przedśmiertne godziny, lepkie od krwi, nabrzmiałe od jęków.

Całe miasto było jedną wielką raną, ale życie z niego jeszcze nie uszło. Miasto drgało konwulsyjnie, dygotało wstrząsane dziesiątkami ton żelaza, uginało się pod ciężarem stali i nadmiaru krzywdy ludzkiej.

Nie, nie było słów, któreby w całej pełni mogły odtworzyć tragizm tej umierającej w mękach Warszawy i tego obłąkańczego sadyzmu jej niszczycieli. Przekroczyli już wówczas wszelkie granice bestialstwa, wszystko, co zdolny byłby pojąć umysł ludzki, wszelka nawet najokrutniejsza obłędna imaginacja.

Dom za domem rozsypywał się w gruzy, setki, tysiące istnień wśród huku pocisków i bomb, przekraczało w milczeniu niewidzialną linię wieczności.

Obraz piekieł, jaki stwarza Dante w „Boskiej komedii" to tylko bardzo delikatna wizja poetycka wobec piekła Warszawy.

Ale ani wówczas, ani w chwilach ostatnich nie mógłby nad tym miastem rozpościerać się napis: „Porzućcie wszelką nadzieję".

* * *

Bo porzucili wszystko i to miasto, i te gruzy, i te niepogrzebane trupy najbliższych. Ale nadziei nie porzucili. Ta w nich trwała niezmiennie, ta właśnie mimo wszystko jaśniała niezagasłym płomieniem.

A pochód nędzarzy, pochód napół obłąkanych cieni, który szedł nieprzerwanie przez szereg dni nie posiadał już nic, oprócz właśnie tej nadziei.

— Że oto zbliża się moment przyjścia mścicieli krzywd, którzy dług ten wyrównają.

— Że niedalekim jest już dzień, gdy wróg legnie pokonany u stóp bohaterów.

— Że oto w lunach pożarów śladem niszczycielskich jeźdźców Apokalipsy, idą inni, idą wyzwoliciele i wybawcy.

Ta nadzieja była tylko jedynym bodźcem, który zmuszał do tego, że tysiące ludzi szło, że rozmawiało, że trwało.

* * *

Było to chyba jedyne wyjście z miasta, jakie zna historia. Było w tych tłumach ludzkich, kroczących naprzód, coś z niesamowitości, a jednak i coś z majestatu. Bo każdy z nich szedł z piętnem cierpienia na czole, każdy z nich moment umierania nie przeżywał raz jeden, przeżywał go każdej minuty przez długie, niekończące się dwa miesiące. To właśnie było owo znamię, które pozostanie już na zawsze, już do końca.

Bowiem przeżyli swój epilog, swoją chwilę bezsilnego zakończenia.

Skazańcowi do momentu wykonania wyroku pozostaje zawsze dwadzieścia cztery godziny i śmierć jest już później faktem mało ważnym. Ważne były tylko te złe godziny oczekiwania.

A ci, którzy pewnego jesiennego dnia opuszczali rumowiska, stosy gruzów, czekali na tę chwilę dwa miesiące. Długie, bardzo długie dni, nie kończące się minuty.

Na tym właśnie polega ten sens tragiczny, ta groźna powaga, która malowała się w oczach ludzi odchodzących z tego miasta.

Kroczyli jedni za drugimi, brudni, fantastycznie ubrani lub zgoła obdarci. Pochód nędzarzy, który wlókł się w nieznane, szedł na spotkanie nieznanego losu.

I oto w tej niezmąconej ciszy, wśród słów wypowiadanych niemal szeptem, rozległy się nagle nucone szmerem raczej niż głosem tony „Warszawianki".

Tak oto w ostatniej chwili odezwał się duch tego miasta.

A. L.

Kalendarzuk

CZERWIEC
24
Niedziela

Wczasujemy!
Dziś: Janowi
jutro: Wilhelmowi

WAŻNIEJSZE TELEFONY

Pogotowie ratunkowe 22-73
Straż ogniowa 22-22
Pogotowie elektryczne przy Elektrowni Miejskiej 29-61
Warsztaty wodociągowe i kanalizacyjne 22-42

KOMISARIATY MILICJI OBYWATELSKIEJ

I 22-91
II 24-26
III 24-27
IV 24-24

DYŻURY APTEK

Haberlan — Krakowskie Przedm. 27; Semadeni — Rynek 2; Kasperek — Bychawska 42.

Teatr i kino

TEATR MIEJSKI: Dziś i codziennie sztuka Tadeusza Perkitnego „Droga do źródeł" w premierowej obsadzie.

KINO „APOLLO". Film produkcji francuskiej p. t.: „Potwór". Nadprogram komedia rysunkowa pt.: „Małpi pensjonat". Początek seansów: 14,30, 16,30 i 18,30. W niedzielę i święta dodatkowy seans 12,30.

KINO „BAŁTYK". Film produkcji sowieckiej p. t.: „Antoni Iwanowicz gniewa się". Nadprogram: „Polska Kronika Filmowa Nr 12/45" obchód świąt 1-go i 3-go Maja. Początek seansów: 14,30, 16,30 i 18,30. W niedzielę i święta dodatkowy seans 12,30.

KINO „RIALTO" wyświetla dramat produkcji polskiej pt.: „Serce matki". Początek seansów 13, 15, 17, 19. W niedziele i święta dodatkowy seans o godzinie 11-tej.

KINO „GWIAZDA" ul. Bernardyńska. W niedzielę dnia 24 czerwca o godzinie 16,30 po raz ostatni zostanie odegrana arcywesoła komedia w trzech aktach B. K. Stefańskiego pt.: „Miłość na manewrach".

Jak wymierzać urlopy

Wydział Wykonawczy Komisji Centralnej Zw. Zawodowych na ostatnim posiedzeniu zajmował się m. in. zagadnieniem podniesienia wydajności pracy, urlopów i organizacji wczasów pracowniczych.

Uchwała w sprawie wydajności pracy poleca, aby przez wszystkie oddziały Zw. Zawodowych i Rady Zakładowe powołane zostały Komisje dla opracowania jednostkowych norm płacy i pracy i dla opracowania dodatkowych tabel płac jednostkowych do umów zbiorowych. Należy też dopilnować, aby były wypłacane premie dla robotników, przewyższających normę.

Obowiązkiem Związków Zaw. jest też dopilnować, aby zostały zrealizowane uchwały w sprawie ogródków działkowych i pomocniczych gospodarstw fabrycznych w sprawie mieszkaniowej i poprawy warunków bytu robotników.

Wobec zaktualizowania się zwolnień na urlop, na szczególne podkreślenie zasługuje uchwała Wydziału Wykonawczego CKZZ w tej sprawie.

PŁATNE 8 I 15 DNI URLOPU

Wydział Wykonawczy CKZZ uważa, że podstawę do wymierzania urlopów stanowi ustawa z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu, przyczem stosowana być winna w brzmieniu i duchu, w jakim była uchwalona w roku 1922.

Dla uniknięcia mylnej interpretacji i niewłaściwego stosowania ustawy uchwała Wydz. Wykon. CKZZ ustala następujące wytyczne:

a) przy urlopach 8 i 15-dniowych należy liczyć za dzień urlopowy dzień pracy robotnika i nie wliczać do czasu urlopowego niedziel i dni świątecznych;

b) za czas urlopu robotnik otrzymuje wynagrodzenie za pełnych 8 lub 15 dni urlopowych;

c) urlopy miesięczne liczone są według kolejnych dni kalendarzowych, przy czym pierwszy dzień urlopu nie może przypadać na niedzielę lub święto;

d) okres urlopowy nie może być dzielony na części;

e) robotnik nie może zrzec się prawa korzystania z urlopu wzamian za dodatkowe wynagrodzenie, wypłacone mu przez zakład pracy;

f) prawa do urlopu pracownik nie traci mimo nieupominania się.

Dalej CKZZ uważa, że przy ustalaniu czasu urlopu za przerwę w pracy nie uznaje się nieobecności robotnika lub pracownika w zakładzie pracy, jeśli nieobecność ta spowodowana została wysłaniem go do Niemiec lub innego kraju na roboty przymusowe, uwięzieniem lub zesłaniem do obozu koncentracyjnego, unieruchomieniem fabryki na zarządzenie władz okupacyjnych, jej zniszczeniem, lub uszkodzeniem, udziałem robotnika w walkach wyzwoleńczych lub innymi okolicznościami niezależnymi zupełnie od robotnika.

Dla zorganizowania wczasów Wydz. Wykon. CKZZ poleca powołać przy każdej Komisji okręgowej oraz przy każdym Zarządzie głównym Związków Zawodowych specjalną Komisję. Zadaniem tych Komisji będzie uzyskać pomieszczenia na domy wypoczynkowe i doprowadzić je do stanu używalności, zorganizować aprowizację domów wypoczynkowych i opracować plan urlopów wypoczynkowych dla każdej gałęzi przemysłu. *(jk)*

Kronika sportowa

ZEBRANIE ORGANIZACYJNE LUBELSKIEGO OZPR

W dniu 22 b. m. odbyło się w Domu Żołnierza DOW Lublin zebranie organizacyjne lubelskiego Okręgowego Związku Piłki Ręcznej. Na zebranie przybyli przedstawiciele ośmiu klubów sportowych z terenu Lublina i województwa lubelskiego, a mianowicie: AZS Lublin, MKS Lublin, WKS Lublinianka, I OSA Chełm, KS. Skarbowców, KS RKU Lublin, TUR Lublin, ZWM Lublin.

Po zagajeniu zebrania przez przewodniczącego którym został wybrany kierownik Domu Żołnierza DOW Lublin mjr Salomon wybrano zarząd lubelskiego Okręgowego Związku Piłki Ręcznej w następującym składzie: prezes — mjr Salomon, (WKS Lublinianka), 1-szy wiceprezes — Sobocki K. (AZS Lublin), 2-gi wiceprezes — Dębowski T. (SKS), skarbnik — por. Niemczynowski (WKS Lublinianka), sekretarz — Łudczak T. (AZS Lublin), przewodniczący WG i D — prof. Bretse (AZS Lublin), przewodniczący S. S. — prof. Romanica (MKS Lublin).

ZAWODY AZS-U

Dnia 24 czerwca o godz. 17-ej odbędą się na boisku Akademickiego Związku Sportowego przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim zawody sportowe o puhar przechodni J. M. Rektora KUL.

W zawodach wezmą udział reprezentacje wszystkich wyższych uczelni lubelskich, a mianowicie: KUL-u, Politechniki i Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej.

NABOŻEŃSTWO NA INTENCJĘ „DNI MORZA"

Dziś, w niedzielę, 24 bm. w kościele katedralnym w Lublinie o godzinie 9-ej rano celebrowana będzie uroczysta Msza św. na intencję „Dni Morza".

ZMIANA GODZIN HANDLU

W związku z nastaniem lata ustala się godziny handlu na placach targowych w obrębie miasta na czas od godziny 6 do godz. 16-ej.

Dla dzierżawców stoisk w hali targowej przy ul. Lubartowskiej czas handlu ustala się na czas od godz. 7 do 17-ej.

W niedzielę i święta handel jest wzbroniony. Winni przekroczenia przepisów o czasie handlu ulegną karze grzywny do 2000 zł. lub karze aresztu do 6 tygodni, albo obu tym karom łącznie.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ważne jest aż do odwołania

Z „DNIA KUL"

W ramach uroczystości „Dnia KUL-u" odbędzie się w niedzielę dnia 24 bm. o godz. 11-ej w auli reprezentacyjnej gmachu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego uroczysta akademia. Na program akademii złożą się: odczyt prof. Parandowskiego, pieśni solowe w wykonaniu Krystyny Szczepańskiej, utwory chóralne w wykonaniu lubelskiego kwartetu pod dyrekcją Tadeusza Chyły. W tym samym dniu odbędzie się zbiórka uliczna na cele KUL-u.

„DNI MORZA" W POLSKIM RADIO

W związku z „Dniami Morza" Polskie Radio urządza cykl audycji słowno-muzycznych poświęconych morzu.

Audycje te odbywać się będą o godzinie 20-ej do 20,15, począwszy od niedzieli dnia 24 czerwca do 30 czerwca włącznie.

ZNIESIENIE ZAKAZU WYWOZU MIĘSA

Na skutek polepszenia się stosunków gospodarczych w naszym Województwie znosi się ogłoszony w komunikacie z dnia 11 maja br. zakaz wywozu mięsa, tłuszczów oraz mąki z terenu naszego województwa.

DROBNE OGŁOSZENIA

WÓZEK dziecięcy kareta jasna przedwojenny firmy „Konkon" sprzedam tanio, stan bardzo dobry, ul. Zamojska 12 m. 34.

POSZUKUJĘ męża Adama Miljanowicza i Józefa Czuprysa. Zgłoszenia kierować: Białystok, Sobieskiego 1 m. 12. Miljanowiczowa Zofia.

MUNDUR oficerski przedwojenny, szczupły do sprzedania. Żwirki i Wigury 4 m. 16.

NOWIK Stefan poszukuje Marię i Zuzannę Nowik i syna Andrzeja. Zgłoszenia kierować poczta polowa 55521.

WOJEŃSKIEGO Wiktora poszukuje matka Piotrków-Tryb. ul. Parkowa 32.

ROCZNA Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym. Lublin, Chmielna 1, przyjmuje zapisy od 25. VI do 5. VII w kancelarii szkoły przy ul. Chmielnej 1 w godz. 15—16-ej.

GAZOWE INSTALACJE oraz naprawę urządzeń gazowych wykonuje Zakład Hydrauliczny — Pierackiego 3, tel. 41-36. Małyszek Zygmunt.

UDZIELAM MATEMATYKI Narutowicza 22/9

STROJCIEL i korektor fortepianów, pianin oraz fisharmonii Zamojska 33 m. 23 p. Borowski.

PSZCZOŁY typ warszawski i 3 kilogramy węzy sztucznej sprzedam ul. Bazyliańówka 5a za Lubartowską rogatką.

INSTYTUT STENOGRAFII i pisania na maszynie ogłasza, że 1 lipca rozpoczną się kursy pisania na maszynie i stenografii. W programie maszyny do liczenia. Informacje Narutowicza 37, II piętro godzina 9—17.

CHRZEŚCIJAŃSKA HURTOWNIA KUPIECKA Królewska 15 poleca swym udziałowcom i odbiorcom na sezon: muchołapki, sodę do picia, bibułki do papierosów, cukierki i szereg innych artykułów po cenach rynkowych. Ceny zniżone.

DYREKCJA PRYWATNEGO GIMNAZJUM I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO w Biłgoraju z pełnymi prawami szkół państwowych (upaństwowienie w toku) ogłasza konkurs na wolne od 1. IX 1945 r. stanowiska nauczycieli: jęz. polskiego (2), jęz. łacińskiego (2), jęz. francuskiego (1), jęz. niemieckiego (1), historii (2), geografii (1), biologii (1), fizyki z chemią (1), matematyki (2), zajęć praktycznych (2), ćwiczeń cielesnych (2), muzyki i śpiewu (1). Oferty należy przesyłać do końca lipca br. do Dyrekcji.

MASZYNA „Singer" mało używana niedrogo sprzedam Lublin, ul. Narutowicza 43 (sklep pralnia).

WÓZEK PRZEDWOJENNY tanio i korkowce nr. 37 czarny wąż sprzedam. Żwirki i Wigury 4 m. 16.

ŁASKAWEGO znalazcę dokumentów na nazwisko Ogrowski Zbigniew proszę o zwrot, Lipowa 31 m. 2.

DYREKCJA PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO w Puławach ogłasza niniejszym przetarg na wydzierżawienie młyna wodnego w Kępie Rudzkiej, gmina Końskowola. Oferty w kopertach zapieczętowanych należy składać do dnia 10 lipca w kancelarii Instytutu w Puławach. Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru oferenta.

Dyrekcja Instytutu.

WOJEWÓDZKI Urząd Ziemski w Lublinie zawiadamia wszystkich mierniczych przysięgłych, że w dniu 27 czerwca br. o godzinie 9-tej w gmachu urzędu przy ul. Wyszyńskiego Nr 11, odbędzie się konferencja w sprawie zabudowy zniszczonych osiedli wiejskich i prac scaleniowych na terenie Województwa Lubelskiego. W związku z doniosłością powyższych zagadnień dla zawodu mierniczego, pożądana jest obecność wszystkich mierniczych przysięgłych. Prezes inż. E. Bialski

POWIATOWA SPÓŁDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA w LUBLINIE prosi wszystkich rolników o zgłoszenie się po odbiór gotówki i premii za dostarczone świadczenia rzeczowe za rok 1944/45.

ZAPOWIEDŹ: Podaje się do ogólnej wiadomości, że: 1) Antoni Kobryś, piekarz-cukiernik, kawaler, urodz. 22. IV 1922 r. zamieszkały w Czerlinie, gmina Gołańcz, powiat Wągrowiec w czasie okupacji w miejscowości Słodków, gmina Polichna, powiat Janów Lubelski. 2) Julianna Bieleń, bez zawodu panna urodz. 4. VIII 1925 r. zamieszkała w Czerlinie, gmina Gołańcz, powiat Wągrowiec — przed tym w Stróży, gmina Polichna, powiat Janów Lubelski chcą zawrzeć związek małżeński. Gołańcz, urzędnik Stanu Cywilnego w zastępstwie Borakiewicz.

DRUKARNIA WOJSKOWA nr. 1 w Lublinie ul. Kościuszki 6, wykonuje po cenach urzędowych wszelkie druki dla urzędów i jednostek wojskowych. Na składzie: przepustki, rozkazy wyjazdu i listy drobowe (samochodowe).

ZGUBIONO 21. VI Kennkartę i inne dokumenty na nazwisko Sułkowa Zofia i teczkę skórzaną, w której znajdowała się czerwona torebka i półtora litra wódki i pieniądze. Znalazca proszony jest o zwrot do Państwa Nebwa Świdnik za wynagrodzeniem.

ANGIELSKIEGO, łaciny, francuskiego, udzielam. Narutowicza 19 m. 5.

TRZYLETNIA SZKOŁA KRAWIECKO-BIELIŹNIARSKA Z. Gogaczowej, Lublin, Złota 1/11 przyjmuje zapisy od 25. VI do 10. VII b. r. w kancelarii szkoły w godz. 10—12-ej.

KORESPONDENCYJNE KURSY KSIĘGOWOŚCI w Lublinie ul. Narutowicza 34 m. 16, skrytka pocztowa 105 przyjmują zapisy i udzielają informacji w sekretariacie w godz. 15—19 lub listownie po nadesłaniu zł. 5 znaczkami pocztowymi.

DYREKCJA PAŃSTWOWEGO Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach ogłasza niniejszym przetarg na wydzierżawienie młyna wodnego w Kępie Rudzkiej, gmina Końskowola. Oferty w kopertach zapieczętowanych należy składać do dnia 10 lipca w kancelarii Instytutu w Puławach. Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru oferenta.

PRZETARG. Starostwo Powiatowe w Puławach (Powiatowy Zarząd Drogowy) ogłasza pisemny przetarg nieograniczony na odbudowę częściową przęseł i jarzm mostu przez rzekę Wieprz pod Borową na drodze Wojewódzkiej Puławy — Dęblin. Oferty pisemne przy załączeniu: 1) wypełnionego ślepego kosztorysu, którego formularz jak i bliższe wyjaśnienia można otrzymać w czasie od 25. VI do 7. VII 1945 r. w Powiatowym Zarządzie Drogowym w Puławach. 2) wadium w wysokości 2% oferowanej kwoty, należy składać w zapieczętowanych kopertach w Pow. Zarządzie Drogowym w Puławach do dnia 9. VII 1945 r. godz. 11-ej, w którym to dniu nastąpi komisyjne otwarcie ofert. Zatwierdzenie wyników przetargu nastąpi przez Urząd Wojewódzki Lubelski.

Kierownik Pow. Zarz. Dróg w Puławach

POSZUKUJĘ męża Leona Brzezińskiego, z którym zostałam rozłączona w czasie powrotu z Berlina. Wiadomość Wola Brzezicka Lublin, Pochyła 1.

INSTYTUT DOSKONALENIA ZAWODOWEGO dla Rzemiosła w Lublinie. Niniejszym podaje do wiadomości, że dnia 9 lipca b. r. o godz. 12-ej rozpocznie się kurs nowoczesnego kroju okryć damskich pod kierunkiem absolwenta Akademii Paryskiej p. Antoniego Pawłowskiego. Niniejszym podaje się do wiadomości, że przyjmuje zapisy na kurs spawania metali. Na kursie ślusarskim rozpoczętym 4 czerwca b. r. są jeszcze wolne miejsca, zapisy przyjmuje sekretariat Instytutu przy ul. Królewskiej nr. 15, II piętro.

POSZUKUJE Antoniego i Katarzynę Sawickich, którzy mieszkali za Bugiem, córka Stanisława, która powróciła z Niemiec. Wiadomość Bychawska 25 m. 13.

KUPIĘ MAGIEL. Wiadomość w Administracji.

TRZYLETNIA SZKOŁA KRAWIECKA im. Kr. Kazimierza przyjmuje zapisy od 25. VI do 5. VII br. w kancelarii szkoły przy ul. Chmielnej 1 w godz. 15—16-ej.

ZNALEZIONO 790 złotych. Oddam po udowodnieniu Elektrokopja Krakowskie Przedmieście 60.

INSTYTUT DOSKONALENIA ZAWODOWEGO dla Rzemiosła w Lublinie. Podaje do wiadomości, że zebranie Rady Instytutu odbędzie się w niedzielę dnia 15 lipca 1945 r. o godz. 11-ej w lokalu Instytutu przy ul. Królewskiej nr. 15 II piętro.

1000 zł. nagrody za zwrócenie zgubionych dokumentów na nazwisko Skiba Tadeusz. Proszę o zwrócenie dokumentów do działu personalnego „Gazety Lubelskiej" albo p. p. 08205 Skiba Tadeusz.

NOWA platforma na gumach do sprzedania. Wiadomość cegielnia Kalinowszczyzna 8.

DOM MUROWANY 6 izb na wsi sprzedam okazyjnie. Zamojska 3 m. 10.

BIURO PODAŃ w językach: polskim, rosyjskim, francuskim. Istnieje 37 lat. Nauka pisania maszynowego. Bonifraterska 15 m. 17.

DO SPRZEDANIA domy, place poleca Biuro Miernicze Przysięgłego. Krak. Przedm. 59 m. 5.

SPRZEDAM szafę trzydrzwiową z lustrem i maszynę Singera. Narutowicza 22 m. 15 M. Błaszczak.

SZKOŁA SZTUK PLASTYCZNYCH I PRZEMYSŁU ARTYSTYCZNEGO. W celu przygotowania i wykształcenia na poziomie artystycznym specjalistów, wykonawców i instruktorów do samodzielnej pracy, powołana została do życia Szkoła Sztuk Plastycznych Przemysłu Artystycznego. Nauka w szkole trwa 4 lata podzielone na 2-letni okres przygotowawczy 2 i 1-roczne studium specjalizacji. Zapisy w sekretariacie szkoły ul. Szopena 11 w czasie od dnia 20. VI do 30. VI 1945 r. od godziny 10—12 i od 17—18 codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt. Dla uczn(nic) spoza Lublina projektowane jest zorganizowanie bursy.

KAPITAN BOLESŁAW STANKIEWICZ zam. w Warszawie ul. Koszykowa 82 poszukuje syna Mirosława, który po zwolnieniu się z wojska miał przebywać w Lublinie. Dowiedzieć się przy ul. Ochotniczej 7 u p. p. Skalskich.

TAPCZAN higieniczny (Knippenberg) z materacem lub bez tanio sprzedam. Narutowicza 53/10 godz. 18—20.

Redakcja i Administracja Lublin, ul. 3 Maja 4, tel.: Redaktor naczelny 33-60. Sekretarz odpow. 26-59. Sekretariat Redakcji 21-08. Dyrekcja „Czytelnika" 25-88. Administracja i kolportaż 35-85. Księgarnia „Czytelnika" 25-87. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik" Pi[illegible] w Lublinie A — 687 Komitet Redakcyjny